

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **P. M.**, narozený X
státní příslušník X
pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a imigrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a imigrační politiky, ze dne 19. 11. 2019, č. j. OAM-931/ZA-ZA11-ZA21-2019,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2019, č. j. OAM-931/ZA-ZA11-ZA21-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou.

2. Žalobce v žalobě předně namítá nesprávnou aplikaci § 3 ve spojení s § 2 odst. 4, § 50 odst. 3 a 4, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalovaný především nezjistil řádně skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutečnostem, přičemž nezajistil jediný podklad ohledně situace osob z O. a jejich pronásledování v G. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného, že mu v zemi původu nehrozí pronásledování a vážná újma podle § 12 a § 14a zákona o azylu. Žalovaný nevzal v potaz výklad týkající se přiměřené pravděpodobnosti pronásledování a vážného nebezpečí vzniku vážné újmy a konzistentních a důvěryhodných výpovědí žadatelů o mezinárodní ochranu. V této souvislosti žalobce odkázal na výklad pojmu „pronásledování“ podle čl. 9 směrnice Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). V případě žalobce existují důvody pro udělení azylu (§ 12 zákona o azylu) a humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu), neboť žalobce má odůvodněné obavy z pronásledování v zemi původu z důvodu své národnosti a příslušnosti k sociální skupině (pochází z oblasti O.). Žalobci rovněž hrozí vážná újma při návratu do vlasti (§ 14a zákona o azylu). Neudělení mezinárodní ochrany není dostatečně odůvodněno, neboť žádost žalobce byla zamítnuta, aniž by se správní orgán zabýval subjektivním hlediskem žalobce (stran jeho oprávněných obav z pronásledování), přičemž jeho výpověď v řízení nijak nerozporuje. Žádost žalobce byla posouzena pouze podle § 16 azylového zákona bez posouzení následků pro žalobce a okolností týkajících se jeho pronásledování. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci, čímž zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností a nezákonností.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby. Dále uvedl, že námitky žalobce neprokazují nezákonnost napadeného rozhodnutí. Odkázal přitom na obsah správního spisu a napadeného rozhodnutí. Žalovaný postupoval plně v souladu se zákonem a zjistil skutečný stav věci, přičemž jeho rozhodnutí je dostatečným způsobem odůvodněno. Žalobce neprokázal, že ve vztahu k němu nelze zemi jeho původu považovat za bezpečnou. Důkazní břemeno bylo na straně žalobce, který musel prokázat, že země jeho původu pro něj není bezpečnou zemí. V případě žalobce nebylo zjištěno, že by předpoklad o zemi jeho původu jako bezpečné neplatil. V průběhu správního řízení sám žalobce uvedl, že obava z fyzického napadení a výhrůzek neznámých osob je spojena s odmítnutím kompenzace za výstavbu p. na pozemku, který má žalobce zdědit. S touto skutečností se žalovaný řádně vypořádal v napadeném rozhodnutí, přičemž dospěl k závěru, že tyto problémy žalobce souvisely s jeho pozemkem, nikoliv s jeho národností a netýkaly se pouze jeho osoby, ale i dalších osob v jeho vesnici. Žalobce v daném případě nevyužil jakékoliv (právní) ochrany země svého původu a z vlasti bez dalšího vycestoval. Nelze proto tvrdit, že G. odmítla žalobci pomoci, když žalobce na pomoc orgánů země původu rezignoval. V případě bezpečné země původu se pak neposuzuje, zda by žadatel mohl být vystaven pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo vážné újmě podle § 14a zákona o azylu, ani humanitární důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Závěrem žalovaný uvádí, že v případě žádosti žalobce došlo k naplnění podmínek dle § 16 odst. 2 zákona o azylu a rozhodnutí vychází z řádně zjištěného stavu věci. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

4. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 23. 10. 2019 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice.
5. Dne 29. 10. 2019 poskytl žalobce údaje k podané žádosti, z nichž vyplývá, že (i) je státním příslušníkem X; (ii) je X národnosti; (iii) je schopen dorozumět se r., g. a o.; (iv) vyznává p. k.; (v) není členem politické strany či hnutí a o politiku se nezajímá; (vi) je ženatý, manželka a dvě děti se nachází v G.; (vii) v zemi původu naposledy žil v obci R., okres K., a střídavě v obci L. (T.), kde žije jeho manželka a děti; (viii) na území České republiky vstoupil dne 23. 10. 2019; (ix) žádost o mezinárodní ochranu podal z důvodu obtíží v zemi původu, neboť odmítl výši kompenzace za využití jeho pozemku pro vedení p., což mělo vést k jeho napadení z důvodu hospodaření na g. půdě.
6. Dne 29. 10. 2019 byl rovněž se žalobcem proveden pohovor. Z něj vyplývá, že žalobce hospodaří v obci R., kde žije jeho matka a děd a kde má žalobce své hospodářství. V dané oblasti jeho děd vlastní pozemek, který žalobce zdědí. Na daném pozemku má být veden p. P. má být rovněž veden na dalších pozemcích patnácti vlastníků v dané oblasti. Žalobci byla nabídnuta kompenzace, kterou odmítl z důvodu její výše, která je nižší než v případě g. vlastníků pozemků. Nižší výši nabídnuté kompenzace rovněž zdůvodnil korupcí zástupců p. společnosti, kteří si chtějí ponechat rozdíl mezi částkou oficiálně nabízenou a částkou skutečně nabídnutou žalobci. Na toto jednání si žalobce nijak nestěžoval. Polovina vesnice (vlastníků) na nižší kompenzaci přistoupila a druhá polovina požaduje vyšší kompenzaci. Dne 30. 9. 2019 byl žalobce společně s jeho bratrancem fyzicky napaden skupinou pěti mužů, kteří se výslovně zaměřili na něj, neboť jej napadli až poté, co jim sdělil své jméno. Během napadení mu bylo řečeno, že je O. na jejich půdě. Rovněž mu vyhrožovali střelnou zbraní, kterou mu vložili do úst, přičemž mu vyrazili jeden zub, s tím, že jej usmrtí, nebo že skončí ve vězení. Předpokládá, že se jednalo o členy mafie. Lékařskou péči nevyhledal, neboť by případ řešila policie. Na policejní či jiné státní orgány se žalobce s žádostí o pomoc neobrátil, neboť měl za to, že je to zbytečné, byť vlastní zkušenost s těmito orgány neměl. Fyzicky byl napaden pouze jednou. Verbální hádky proběhly pouze se zástupci p. společnosti ohledně výše kompenzace. Jiné problémy žalobce neměl, vše podle něj souviselo s pozemkem a výstavbou p., protože byl O., přičemž sousedé (G.) problémy neměli. Žalobce původně vycestoval s cílem dorazit na území Slovenské republiky, kde chtěl pracovat. Po dvou, třech letech se plánoval vrátit do vlasti. Z důvodů jazykové bariéry na pracovišti a nevědomosti o možnosti požádat o mezinárodní ochranu u orgánů Slovenské republiky, žalobce přicestoval na území České republiky s úmyslem požádat o mezinárodní ochranu. Žalobce nebyl v minulosti trestně stíhán, ani neměl jakékoliv problémy s orgány veřejné moci či armádou. V případě návratu do vlasti se žalobce obává zabití, popř. uvěznění, neboť mu budou podstrčeny zbraně či drogy.
7. Pro posouzení situace v zemi původu je dále součástí správního spisu dokument zpracovaný žalovaným: „G. – *Hodnocení G. jako bezpečné země původu*“ ze dne 30. 4. 2019.
8. Dne 31. 10. 2019 se žalobce seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí. Práva se seznámit s jejich obsahem, vyjádřit se k nim nebo navrhnout jejich doplnění nevyužil.
9. Napadeným rozhodnutím žalovaný žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, přičemž podle § 16 odst. 3 zákona o azylu neposuzoval, zda jsou zde důvody stojící na straně žalobce odůvodňující udělení azylu žalobci podle § 13 a § 14 zákona o azylu nebo udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, nebo zda

žalobce neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. V odůvodnění žalovaný shrnul dosavadní průběh řízení, údaje poskytnuté k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a obsah výpovědi žalobce během pohovoru. Vzal v potaz státní občanství žalobce a hodnocení G. jako bezpečné země původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu ve spojení s § 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb. Žalovaný dospěl k závěru, v případě žalobce lze G. považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný rovněž poukázal na skutečnost, že státní orgány G. nemohly žalobci jakkoliv pomoci, neboť ten je o své situaci nijak neinformoval. Zde žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 6 Azs 8/2003. Z toho důvodu žalovaný dospěl k závěru, že žalobce neprokázal, že orgány G. ve vztahu k jeho osobě odmítly žalobci poskytnout ochranu (tedy že by daný stát nebyl ochoten nebo schopen poskytnout žalobci ochranu), a poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70. Žalobce proto neprokázal, že v jeho případě nelze zemi jeho původu považovat za bezpečnou. Napadené rozhodnutí si žalobce osobně převzal dne 22. 11. 2019.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
11. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (srov. čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek procedurální směrnice přímý účinek. Jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 23. 10. 2019, dopadá na toto řízení, včetně řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, procedurální směrnice, a § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.
12. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, protože účastníci řízení s takovým postupem vyjádřili souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Posouzení žaloby soudem

13. Žaloba svou podstatou směřuje proti posouzení G. jako bezpečné země původu ze strany žalovaného, a od toho se odvíjejí další dílčí žalobní námitky (přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí; nedostatečně zjištěný skutkový stav a otázka rozdělení a unesení důkazního břemene; existence důvodů pro udělení doplňkové ochrany nebo humanitárního azylu).
14. Soud všechny uvedené námitky posoudil a dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná.

15. Dle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemi původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
16. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
17. Podle § 16 odst. 3 zákona o azylu jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
18. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
19. Soud předně konstatuje, že pouhý výčet zákonných ustanovení, která měl podle žalobce žalovaný porušit (§ 3 ve spojení s § 2 odst. 4, § 50 odst. 3 a 4, § 68 odst. 3 správního řádu a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu) soud nepovažuje za úplný samostatný žalobní bod, neboť „[l]íčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem“, a žalovaný je „povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Proto se soud těmito námitkami zabýval pouze v rozsahu těch žalobních bodů, které s aplikací uvedených ustanovení souvisejí.
20. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť taková vada by bránila jeho meritornímu přezkumu. Podle Nejvyššího správního soudu nelze nedostatkem důvodů rozumět dílčí nedostatky odůvodnění, ale pouze nedostatek důvodů skutkových, přičemž skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde správní orgán opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v

řízení byly provedeny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75). Napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů považovat nelze, neboť z jeho odůvodnění je zcela jasně patrné, na základě čeho žalovaný dospěl k závěru o naplnění důvodů pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, tj. k závěru, že G. je bezpečnou zemí původu a že žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze G. za takovou zemi považovat. Žalovaný zde vycházel zejména z obsahu vyhlášky č. 328/2015 Sb., dále z dokumentu uvedeného v odst. 7 odůvodnění tohoto rozsudku a z pohovoru se žalobcem. Žalovaný rovněž odůvodnil, proč podle § 16 odst. 3 zákona o azylu neposuzoval, zda žadatel splňuje důvody pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Spojuje-li proto žalobce námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí s nesprávnou interpretací pojmu pronásledování a nedostatečně zjištěným skutkovým stavem ohledně postavení O. v G. a jejich pronásledování, nemůže mu soud dát za pravdu, neboť tato ustanovení nebyla žalovaným vůbec aplikována. Napadené rozhodnutí tak není podle soudu nepřezkoumatelné, a tato žalobní námitka je proto nedůvodná.

21. Soud dále uvádí, že z výše uvedených zákonných ustanovení vyplývá, že zákon o azylu u zjevně nedůvodných žádostí počítá s konceptem tzv. bezpečné země původu (§ 16 odst. 2). Definici tohoto pojmu lze nalézt v citovaném § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žadatele pocházející z bezpečných zemí původu nelze pak bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu. Podstatou tohoto konceptu je nezkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany a toliko posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Základem vnitrostátní úpravy je procedurální směrnice.
22. Podle odst. 40 věty druhé odůvodnění procedurální směrnice pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.
23. V souladu s odst. 46 odůvodnění procedurální směrnice mohou členské státy bezpečnost země posuzovat případ od případu nebo označit země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí.
24. Podle čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice se hodnocení, zda je země v souladu s tímto článkem bezpečnou zemí původu, zakládá na řadě zdrojů informací, přičemž toto ustanovení dále příkladmo vyjmenovává některé tyto zdroje. V souladu s Přílohou I procedurální směrnice pak mají členské státy při určení bezpečných zemí původu hodnotit: rozsah, v jakém je poskytována ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení prostřednictvím příslušných právních předpisů země a způsobu, jakým se uplatňují; dodržování práv a svobod stanovených v Evropské úmluvě o lidských právech nebo Mezinárodním paktu o občanských a politických právech nebo Úmluvě OSN proti mučení; dodržování zásady nenavrácení podle Ženevské úmluvy; systém účinných opravných prostředků proti porušování těchto práv a svobod.
25. V samotné procedurální směrnici se upozorňuje na to, že hodnocení, z něhož označení země původu jako bezpečné vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými (odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice).

26. Česká republika využila možnosti neposuzovat bezpečnost země případ od případu, ale přijmout vnitrostátní seznam bezpečných zemí původu. Ten obsahuje vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb. (dále jen „prováděcí vyhláška“). Podle § 2 bodu 7 prováděcí vyhlášky považuje Česká republika za bezpečnou zemi původu G. (s výjimkou A. a J. O.). Jelikož prováděcí vyhláška uvedenou zemi výslovně označuje za bezpečnou zemi původu, nemusel žalovaný zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, zvláště za situace, kdy žalobce netvrdil, že by žil v oblasti A. nebo J. O.
27. G. byla do tohoto vnitrostátního seznamu bezpečných zemí původu zařazena vyhláškou č. 68/2019 Sb. V odůvodnění k návrhu této vyhlášky (<https://apps.odok.cz/veklep>; č. j. předkladatele MV-120060-4/OBP-2018) se uvádí, že tento seznam byl rozšířen o další země (včetně G.) po vyhodnocení, které bylo provedeno na základě informací Ministerstva zahraničních věcí a informací z veřejně dostupných zdrojů, přičemž byla zjištěna a zhodnocena situace z hlediska uplatňování práva v rámci demokratického systému a obecné politické situace v jednotlivých zemích. Na základě toho pak předkladatel (žalovaný) v odůvodnění návrhu vyhlášky konstatoval, že v těchto zemích obecně a soustavně nedochází k pronásledování podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU nebo k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Konkrétně G. byla podle citovaného odůvodnění do vnitrostátního seznamu bezpečných zemí původu zařazena na základě zdrojů několika institucí a organizací, jako jsou Amnesty International, Evropská služba pro vnější činnost (EEAS), Evropská migrační síť (EMN), Freedom House, Ministerstvo zahraničních věcí USA, OSN a UNHCR. Dále odůvodnění návrhu vyhlášky mimo jiné obsahuje výčet základních smluv o lidských právech, jichž je G. smluvní stranou, stručný popis procesu sbližování s EU, základní charakteristiku země z hlediska lidských práv (včetně azylového systému a konstatování o nemožnosti uložení trestu smrti).
28. Žalovaný tedy splnil své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu, neboť žalobce není osobou, jež by pocházela ze státu, který za „bezpečnou zemi původu“ považovat nelze, ani ze specifických regionů A. a J. O. Ze správního spisu nevyplývá, že by se obce R. a L. nacházely na území regionů A. či J. O. Hodnocení G. (jako bezpečné země původu) je založeno na řadě zdrojů a informací a výsledkem tohoto hodnocení bylo rozšíření vnitrostátního seznamu citovanou novelou prováděcí vyhlášky. Takový postup je přitom zcela v souladu jak se zákonem o azylu, tak s procedurální směrnicí. I přesto je součástí správního spisu informace „G. – Hodnocení G. jako bezpečné země původu“ ze dne 30. 4. 2019, o které žalovaný rovněž opírá svůj závěr, že G. je bezpečnou zemí původu. Z § 86 odst. 4 zákona o azylu jinak vyplývá povinnost žalovaného k pravidelnému přezkumu seznamu bezpečných zemí původu (včetně G.), přičemž tak má činit nejméně jedenkrát v kalendářním roce. Přehodnocení označení G. jako bezpečné země původu by se pak muselo projevit v novelizaci prováděcí vyhlášky.
29. Z těchto důvodů jsou tak žalobní námitky směřující proti posouzení G. jako bezpečné země původu, neshromáždění informací o zemi původu a nezjištění skutkového stavu nedůvodné.
30. Bez ohledu na výše uvedené není podle soudu vyloučeno, aby v řízení o udělení mezinárodní ochrany konkrétní žadatel prokázal opak, tedy že v jeho případě podmínky stanovené § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu nejsou naplněny, a nelze tak stát jeho původu

považovat za bezpečnou zemi původu. Odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice k tomu uvádí: „Označení třetí země jako bezpečné země původu pro účely této směrnice nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné.“

31. Ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu upravuje oprávnění zamítnout žádost jako zjevně nedůvodnou, přichází-li žadatel ze státu, který je považován za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho individuálním případě zemi nelze považovat za bezpečnou. Pokud členský stát označí některou zemi za bezpečnou zemi původu, uplatní se vyvratitelná domněnka, že tato je pro daného žadatele o udělení mezinárodní ochrany bezpečná (srov. odst. 40 odůvodnění procedurální směrnice). Je pak na žadateli, aby prokázal, že v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze, tedy že právě v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou (srov. odst. 40 odůvodnění procedurální směrnice). Pro takové prokázání musí předložit závažné důvody (srov. čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice), kterými zpochybní pro svůj konkrétní případ existenci jednotlivých charakteristik bezpečné země původu podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Jen tak může dojít k vyvrácení uvedené domněnky, v důsledku čehož označení jeho země původu jako bezpečné pak již není směrodatné (srov. odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice).
32. Z toho vyplývá, že charakteristickým znakem řízení o udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu je zvýšení důkazního břemene a břemene tvrzení ve vztahu k žadatelům. Tím se situace, v níž je aplikován koncept bezpečné země původu, liší od obecných pravidel řízení o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Je pak povinností žadatele nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, platí, že „žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu [minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu] vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“ Uvedeným požadavkům pro unesení důkazního břemene a břemene tvrzení však žalobce v předcházejícím správním řízení nedostál.
33. Pokud žalobce namítal, že se žalovaný nezabýval možným splněním podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, soud odkazuje na shora citovaný § 16 odst. 3 zákona o azylu. Toto ustanovení výslovně uvádí, že správní orgán v případě zjevně nedůvodných žádostí neposuzuje, zda by mohl být žadatel o udělení mezinárodní ochrany vystaven pronásledování z důvodů uvedených v §

12 zákona o azylu, nebo zda splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, nebo zda mu hrozí vážná újma podle § 14a anebo zda lze v jeho případě udělit doplňkovou ochranu podle § 14b zákona o azylu. Žalovaný tudíž nebyl, na rozdíl od jiných řízení o mezinárodní ochraně, povinen se dalšími důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany žalobci zabývat. S ohledem na výše uvedené závěry stran břemene tvrzení a břemene důkazního tak bylo na žalobci, aby prokázal, že právě v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat G. za bezpečnou zemi původu. Soud má však ve shodě se žalovaným za to, že tyto skutečnosti žalobce neprokázal.

34. V dané věci žalobce tvrdil, že byl z G. nucen odejít z důvodu obav o svůj život, neboť nepřijal nižší výši kompenzace za výstavbu p. na pozemku, který má žalobce zdědit, a byl proto cíleně napaden skupinou pěti mužů. Z judikatury Nejvyššího správního soudu však vyplývá, že obava z útoků soukromých osob není zásadně relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť *„potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004-53). Ačkoliv jednání spočívající v použití psychického nebo fyzického násilí může být považováno za pronásledování ve smyslu čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice, tak takové jednání musí mít původce ze strany (i) státu, (ii) organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, či (iii) nestátních původců (pokud by bylo prokázáno, že stát či organizace ovládající stát nejsou schopni nebo ochotni dané osobě poskytnout ochranu před takovým jednáním) [srov. čl. 6 kvalifikační směrnice]. Nemožnost domoci se ochrany u orgánů G. mohla založit důvod pro udělení mezinárodní ochrany pouze tehdy, pokud by tyto státní orgány namítané ohrožení *„podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení ‚pronásledování‘, a tedy ani azylový důvod“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47). Žalobce totiž ani netvrdí, že by původcem daného napadení byl stát nebo organizace ovládající stát, a tedy se v daném případě jednalo o soukromé osoby (dle názoru žalobce mafii). V rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019-35, pak plyne, že *„[p]okud se stěžovatel ani nepokusil využít prostředky ochrany v zemi původu, nelze mu udělit mezinárodní ochranu jen na základě obecného tvrzení o jejich nefunkčnosti“*. Tím spíše tento závěr bude platit v případě zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť z výše uvedeného plyne, že možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. Z výpovědi žalobce přitom vyplývá, že napadení nenahlásil na policii ani u jiného příslušného orgánu veřejné moci G., ani nevyhledal lékařské ošetření, a to právě z důvodu, že by napadení bylo policii nahlášeno. Proti tvrzenému korupčnímu jednání zástupců p. společnosti si žalobce nijak nestěžoval. Z výpovědi žalobce vyplývá, že tak neučinil, neboť mu lidé z jeho okolí tvrdili, že to nemá smysl, byť sám takovou zkušenost s orgány veřejné moci neměl. Tvrzená diskriminace na základě jeho o. národnosti nebyla žalobcem nijak doložena.

Z jeho výpovědi navíc vyplývá, že napadení si sám žalobce spojuje (bez jakékoliv doložené spojitosti) se svou neochotou přijmout nižší výši kompenzace za pozemek (jeho děda), přičemž byl jako jediný (kromě jeho bratrance) napaden z celé vesnice, v níž polovina vlastníků rovněž kompenzaci odmítá.

35. Žalobní námitky směřující proti nezohlednění výpovědi a tvrzení žalobce, proti neunesení důkazního břemene žalovaným jsou proto rovněž nedůvodné.
36. Jako nedůvodnou soud shledal rovněž námitku žalobce, že jsou v jeho případě dány důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Jestliže žalovaný shledal, že jsou zde důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu již neposuzoval, zda žalobce splňuje důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud spatřuje smysl institutu humanitárního azylu v tom, „aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Rozhodnutí o udělení humanitárního azylu je vydáváno ve sféře správního uvážení žalovaného (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 195/2005-66). Žalovaný je však k použití této úvahy oprávněn pouze v mezích zákona, tj. při splnění podmínek stanovených zejména zákonem o azylu. Vedle podmínek dalších, jako jsou neexistence důvodu pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebo existence důvodu hodného zvláštního zřetele, představuje takovou podmínku skutečnost, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebude zamítnuta jako zjevně nedůvodná (§ 16 odst. 3 zákona o azylu). V tomto případě žalovaný totiž § 14 zákona o azylu neaplikuje a důvody pro udělení humanitárního azylu nezkoumá. Námitka je proto nedůvodná.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

37. Ze shora uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou výrokem I zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
38. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud výrokem II podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na jeho běžnou činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. května 2020

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce